

УДК 94(477.83) «1916–1917»

Л 18

Ірина ЛОЗИНСЬКА

ДІЯЛЬНІСТЬ РОСІЙСЬКОЇ ОКУПАЦІЙНОЇ ВЛАДИ У ГАЛИЧИНІ У 1916 – 1917 рр.

У статті на основі архівних матеріалів висвітлюється утворення та діяльність у Галичині в 1916 – 1917 рр. Генерал-губернаторства областей Австро-Угорщини, зайнятих по праву війни та Обласного комісаріату Галичини й Буковини. Досліджено питання організації управління Галичиною, охарактеризовано основні напрями діяльності російської адміністрації.

Ключові слова: *Перша світова війна, воєнне генерал-губернаторство, Галичина, Росія, Австро-Угорщина, окупація.*

Постановка проблеми. Через століття після Першої світової війни проблеми впливу цієї події на подальший розвиток Європи і світу знаходять відображення у все більшій кількості досліджень в Україні та за кордоном. Такий інтерес до драматичних подій початку ХХ ст. зумовлений тим, що вони визначили головні тенденції історичного розвитку європейської цивілізації, які проявилися у радикальному перерозподілі світу, у падінні імперій і появі нових держав, у творенні нових геополітичних центрів, викликаних перебігом воєнної ситуації у Європі та її наслідками.

Обов'язковою складовою ґрунтовного вивчення феномену Першої світової війни, що дає змогу скласти комплексне уявлення про цю глобальну подію світової історії, є політика російської окупаційної адміністрації в Східній Галичині 1914 – 1917 рр. Вивчення діяльності органів російської влади у Галичині викликане необхідністю з'ясування змісту та принципів її побудови, ставленням до головних політичних чинників у краї в роки російської окупації. Питання є складним і з точки зору його вис-

вітлення та оцінок, як в українській, так і зарубіжній історіографії, передовсім російській.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тема Східної Галичини в роки Першої світової війни неодноразово була об'єктом наукових досліджень, але належить до тих, що досі комплексно не вивчалися. Окремі аспекти цієї проблеми висвітлені у численних академічних наукових виданнях, а також у багатьох спеціальних статтях. Між тим, уважне ознайомлення з наявною літературою переконує, що сьогодні вона розроблена недостатньо і фрагментарно, особливо період 1916 – 1917 рр.

Сучасні українські історики О. Реєнт [10; 11], М. Литвин [5], І. Патер [9], М. Кугутяк [4], О. Мазур [8] в опублікованих працях загалом об'єктивно відтворили картину суспільно-політичних та соціально-економічних процесів у Східній Галичині 1914 – 1917 рр.

Серед сучасних досліджень окремих аспектів довоєнного часу і періоду Першої світової війни виділяються праці В. Сідака [13], де висвітлюється протиборство австрійських і російських спецслужб, розглядається організаційна структура військових розвідок, оперативно-пошукова діяльність спецслужб.

Про воєнні дії 1916 – 1917 рр. в історії України написано мало, в основному в узагальнювальних працях та дослідженнях про Січових стрільців. Так, у статті О. Троханяк [14] показано хід воєнних дій у 1917р. і братання наддніпрянських та галицьких українців на теренах Галичини у час виникнення Української Центральної Ради. Окремі сюжети періоду 1916 – 1917 рр. знайшли відображення у дослідженнях В. Любченка [6; 7].

Мета статті. Зважаючи на актуальність та недостатню висвітленість проблеми, ми, залучаючи широке коло архівних та інших джерел, поставили за мету з'ясувати сутність, зміст та специфіку діяльності російської окупаційної влади у 1916 – 1917 рр., тобто у час повторного зайняття Галичини російською армією.

Вклад основного матеріалу дослідження. Положення про управління окупованими територіями Австро-Угорщини, затверджене в серпні 1914 р., викликало численні нарікання ще в 1914 – 1915 рр. Незадоволення організаційною сферою управління Східною Галичиною поглиблювалося численними прорахунками місцевої цивільної і військової адміністрації. Найбільші помилки

попереднього періоду: низький освітній і моральний рівень місцевих чиновників, реформаторські заходи в освіті і віросповіданні – змушували задуматися про необхідність більш оптимальної організації галицького управління. Це питання і почало розроблятися в 1915 р., після відступу російських військ із Галичини.

Робота комісії, зміни принципів управління у Східній Галичині у випадку повторного вступу російських військ на її територію прикувала увагу державних і громадських діячів як в Російській імперії, так і за її межами. Про необхідність нових принципів в організації управління Галичиною на початку 1916 р. багато писала російська періодична преса. «Ми віримо, що на цей раз не будуть повторені ті помилки галицького управління, які були зроблені в 1914 – 1915 рр.», – писала газета «Киевлянин» [3]. Говорячи про передбачуване введення російського управління у Східній Галичині, «Речь» також відзначала необхідність зміни принципових основ керівництва цієї території [12].

Комісією були внесені окремі зміни до «Положення про управління тимчасово окупованими областями Австро-Угорщини», прийняті рішення з питань мовної і конфесійної політики в краї. Урядовою мовою в Галичині і далі вважалася російська, а одночасно з цим генерал-губернатор міг допустити вживання «місцевих мов, якщо визнає це доцільним» [1].

Успіхи російських військ на Західному фронті влітку 1916 р. привели до того, що Східна Галичина знову була зайнята російськими військами. Повторний вступ російських військ на цю територію в 1916 р. не був вже таким ефективним як влітку-восени 1914 р. Уже ніхто не говорив про довгождане возз'єднання єдиного народу, про возз'єднання Русі. Все стало набагато прозаїчнішим і серйознішим. Дипломатичний чиновник російського МЗС при Ставці Верховного головнокомандуючого писав із Бердичева 9 липня 1916 р.: «Сумну картину представляє зайнята нами частина Галичини, сліди боїв... Настрій населення мені не сподобався. Від попереднього запобігання і, нібито, симпатій, ніякого сліду, скоріше проглядається щось близьке до озлоблення і співчуття австрійцям». І підсумував: «Побувавши тепер на ділянках, близьких до позиції, я переконався, що від попередньої Галичини (в першу окупацію) і сліду не залишилось» [11].

Навесні 1916 р. вирішено було повернутися до питання про способи управління Галичиною. Крім питань, пов'язаних з організацією і виробленням принципів управління Галичиною, на початку літа 1916 р. слід було вирішити кадрові питання. Першим генерал-губернатором в Галичині був граф Г.О. Бобринський, діяльність якого викликала численні і різноманітні нарікання. З цього приводу цілком визначено висловився сам імператор. 10 червня 1916 р. генерал Алексеев телеграфував генералу Брусилову: «Государ імператор у випадку повторного зайняття частини Галичини не вважає можливим призначити генерал-губернатора гр. Бобринського, маючи на увазі необхідність особи твердого характеру, не схильного піддаватися сторонньому впливу» [III].

Кандидатуру на пост генерал-губернатора паралельно обговорювали у Міністерстві закордонних справ і Ставці. У кінцевому підсумку, питання про те, хто займе пост генерал-губернатора Східної Галичини, було вирішено влітку 1916 р. у Ставці Верховного головнокомандуючого. О.О. Брусилов висунув кандидатуру генерал-ад'ютанта Ф.Ф. Трепова. Зі своєю пропозицією Брусилов звернувся безпосередньо до імператора, і вона було прийнята. 3 липня 1916 р. Трепов прибув у Ставку [IV].

Таким чином, військовими властями влітку 1916 р. були вирішені питання організації управління Східною Галичиною. Основні принципові рішення належали О.О. Брусилову. Незалежно від роботи комісії з вироблення нового положення про управління Галичиною, ним були сформульовані основні підходи до діяльності російських властей у Галичині. Брусилов уважав, що завдання управління тимчасово окупованими територіями Австро-Угорщини в час війни має вичерпуватися заходами з організації сприяння військам і підтримкою порядку в тилу і повністю контролюватися військовою владою [V].

Військові власті, які почали відігравати роль лідера в управлінні Східною Галичиною (1916), дотримувалися того, що необхідно «унікати всякої політичної тенденції при управлінні краєм» [VI]. О.О. Брусилов уважав, що в цих умовах, які склалися в Східній Галичині в 1916 р., можливим є лише чисто військове управління, без політики релігійної, шкільної та інших питань, які були важливими в 1914 – 1915 рр., що все населення повинно бути рівним, без різниці національності і релігії [VII]. Такий підхід,

здавалося б, мав виключити всякі прояви націоналізму на території Східної Галичини.

Новий генерал-губернатор зайнятих російськими військами областей Австро-Угорщини, генерал-ад'ютант Трепов приступив до виконання своїх обов'язків, керуючись саме цими принципами. Проблеми, які стояли перед ним як перед генерал-губернатором, були загалом такими ж, як і в попередній період: організація життя цивільного населення – освіта, суд, постачання продуктами (через те, що врожай 1915 р., в основному, загинув), попередження епідемії.

Восени 1916 р. генерал-губернатор Трепов вирішив відкрити школи в Галичині і ввести викладання за раніше прийнятими програмами. Єдине обмеження було накладено на викладання німецької і єврейської мов. Цим розпорядженням ліквідовувалося попереднє обмеження на викладання українською і польською мовами, і вже не робилося спроб відразу створити в Галичині російську школу. Але це розпорядження викликало активний протест міністерства закордонних справ.

У міністерстві вважали, що організація викладання у школах Галичини є питанням першочергової значимості, оскільки це тісно пов'язано із «загальним питанням про українство і ставленням до нього російського уряду» [VIII]. Важливість цієї проблеми, на думку міністерства закордонних справ, посилювалася через те, що той чи той спосіб, напрям розвитку освіти в Галичині, рано чи пізно вплинув би на громадську думку в малоросійських губерніях і міг спричинити наслідки політичного характеру.

Особливим питанням організації освіти стало забезпечення її кадровим потенціалом. До певної міри використовувалися місцеві кадри, але росіян особливо турбувало, щоб серед них не було євреїв [IX].

Навчальний процес у 1916 р. мав здійснюватися у Галичині на основі «Тимчасового положення про роботу учбової частини». Один з напрямів стосувався роботи притулків, які відкривалися як «захоронки», «охоронки», в основному при монастирях і благодійних організаціях [X].

Як і в період першої окупації російськими військами, важливим залишалось релігійне життя.

У 1916 р. у Росії було прийнято «Порядок повернення православних священиків із Росії в Галичину». У цьому циркулярі визначалися три категорії священиків для Галичини: 1) священики, які є «галицько-руськими уродженцями» і вже стали православними священиками; 2) православні священики – російські піддані; 3) греко-католицькі священики.

Воєнний генерал-губернатор розробив програму підтримки православних священиків, які відправлялися до Галичини. Функцію опіки та створення належних умов для їх діяльності мали здійснювати начальники повітів і поліцмейстери. Вони мали надавати священикам допомогу для полегшення їх «приватного життя» [XI].

Релігійна політика окупаційної влади вироблялася шляхом заходів, які здійснював воєнний генерал-губернатор, а також Представник протопресвітера воєнного і морського духовенства.

У період другої окупації Галичини російськими військами значно розширилася діяльність громадських організацій, які допомагали населенню, що зазнало шкоди від воєнних дій.

Найважливішим питанням у політиці галицької адміністрації в 1916 р. було не шкільне і не конфесійне (це було раніше) – на першому місці стояли питання надання допомоги місцевому населенню, зовсім розореному війною. Російські власті знову приступили до організації постачання продуктів, посівного матеріалу; намагалися налагодити постачання з Росії.

В умовах другої окупації Галичини росіяни активно використовували місцевий людський потенціал особливо на окопних роботах. Селяни за виконання цих робіт долучалися разом з підводами. За невиконання наказу було встановлено штраф у розмірі 15 руб. [XII].

У період другої окупації Галичини росіяни почали займатися питаннями місцевої промисловості. Восени 1916 р. Управління Воєнного округу контролер Воєнного генерал-губернаторства областей Австро-Угорщини зайнятих по праву війни від 8 вересня 1916 р. розпочали реєстрацію підприємств.

У період другої окупації Галичини особливого значення надавалося роботі залізничного транспорту. На усій території генерал-губернаторства були призначені коменданти залізничних станцій. У їх функції, окрім питань, пов'язаних із залізничним

рухом, входили і питання розвантаження вантажів, гужових валок [XIII].

4 січня 1917 р. Восний генерал-губернатор областей Австро-Угорщини зайнятих по праву війни видав наказ, згідно з яким урядників і війтів зобов'язували інформувати полкове керівництво, воєнні шпиталі чи просто громадські організації про появу хвороб, з метою запобігти епідеміям і поширюваності захворюваності [XIV].

Початок 1917 р. викликав зміни в Російській державі та на фронті. Вони стали відчутними і на захоплених російськими військами території.

Нові умови на фронті та окупованих територіях були викликані Лютневою революцією 1917 р. у Росії та утворенням Тимчасового уряду. Вже 12 березня 1917 р. було видано відповідне розпорядження щодо перетворення військової поліції на міліцію [XV].

Після Лютневої революції прийнято положення про скасування на місцях влади губернаторів та віце-губернаторів, тому генерал-губернатор Ф. Трепов був змушений залишити свою посаду, як і низка інших урядовців. Частина російських чиновників, які особливо себе дискредитували під час перебування на окупованих теренах, було відправлено разом із родинами до імперії [1, 259].

У квітні 1917 р. крайовим комісаром Галичини та Буковини рішенням Тимчасового уряду було призначено Д. Дорошенка. Щодо цивільного управління він мав права генерал-губернатора, а у службових відносинах повністю підпорядковувався командувачеві Південно-західного фронту О. Брусилову. Д. Дорошенко подав О. Брусилову проект відозви до населення Галичини і Буковини, в якому наголошувалося, що влада втілюватиме в життя краю принципи нової, вільної Росії. Хоча О. Брусилов і схвалив цей проект, проте дав таємне розпорядження буковинському москвофілові А. Геровському проводити в Чернівцях агітацію проти Д. Дорошенка та його політичної лінії [2, 110 – 111].

Свою діяльність крайовий комісар розпочав зі звільнення колишніх царських повітових начальників та їхніх помічників і заміни їх українськими діячами. З перемогою Лютневої революції на окупованих землях Галичини і Буковини настали велика плутанина і безлад. Новостворені ради солдатських депутатів не мали

жодної уяви про свої обов'язки. Були створені різноманітні українські комітети, які пропагували українську національну ідею і прагнули приєднання західноукраїнських земель до Наддніпрянщини. У багатьох містах і селах дали дозвіл на відкриття греко-католицьких церков [9, 404].

У Тернополі на з'їзді представників повітів, зайнятих російськими військами, що відбувся у 1917 р. з дозволу крайового комісара Д. Дорошенка, на обговорення було поставлено питання, що торкалися всієї окупованої території. Однак запропоновані зміни не вдалося втілити у життя, бо незабаром австро-німецькі війська прорвали фронт, і російська армія змушена була залишити Східну Галичину і Буковину. Наприкінці липня 1917 р. управління крайового комісара Галичини і Буковини було евакуйоване і незабаром ліквідоване.

Звісно, що за кілька місяців фактичного існування Обласного комісаріату Галичини та Буковини неможливо було провести радикальні зміни для населення, змученого війною. Для таких змін просто не вистачило часу [2, 122].

Висновки. Повторний вступ російських військ на територію Галичини 1916 р. вже не був таким ефектним як влітку – восени 1914 р. Влітку 1916 р. військовими властями були розв'язані питання організації управління Галичиною, які належали, головним чином, О.О. Брусилову: завдання управління тимчасово окупованими територіями Австро-Угорщини в час війни вичерпувалися заходами з організації сприяння військам і підтримкою порядку в тилу і цілком контролювалися військовою владою. У період від липня 1916 – до лютого 1917 рр. інститути окупаційної влади діяли під назвою «Генерал-губернаторства областей Австро-Угорщини, зайнятих по праву війни» на чолі з Ф.Ф. Треповим, політика якого цілковито була спрямована на забезпечення потреб російської армії та фронту. Доведено, що в умовах військового часу російська окупаційна влада в галузі соціально-економічної політики намагалася стабілізувати ситуацію в сільському господарстві, промисловості, транспортній, продовольчій, фінансовій та інших сферах.

У період діяльності російського Тимчасового уряду на окупованих територіях було створено «Обласний комісаріат Галичини та Буковини» на чолі з Д. Дорошенком, який займався переважно соціально-економічними проблемами.

Перспективним для дослідження залишаються демографічні процеси, які відбувалися в період Першої світової війни, питання соціального становища цивільного населення, діяльності тилових підрозділів і допоміжних частин.

Джерела та література

- I. АЗПРІ. – Ф. 135. – Оп. 474. – Спр. 159. – Арк. 278.
  - II. АЗПРІ. – Ф. 135. – Оп. 474. – Спр. 191. – Арк. 47 – 47 зв.
  - III. РДВІА. – Ф. – 2005. – Оп. 1. – Спр. 14. – Арк. 5.
  - IV. РДВІА. – Ф. – 2005. – Оп. 1. – Спр. 14. – Арк. 22.
  - V. АЗПРІ. – Ф. 135. – Оп. 474. – Спр. 159. – Арк. 47.
  - VI. АЗПРІ. – Ф. 135. – Оп. 474. – Спр. 195 – Арк. 48.
  - VII. АЗПРІ. – Ф. 135. – Оп. 474. – Спр. 191. – Арк. 48.
  - VIII. АЗПРІ. – Ф. 135. – Оп. 474. – Спр. 136. – Арк. 2.
  - IX. ДАІФО – Ф. 15. – Оп. 1. – Спр. 97. – Арк. 5 зв.
  - X. ДАІФО. – Ф. 15. – Оп. 1. – Спр. 97. – Арк. 3 зв.
  - XI. ДАІФО. – Ф. 15. – Оп. 1. – Спр. 38. – Арк. 5 зв.
  - XII. ДАІФО. – Ф. 618. – Оп. 1. – Спр. 1. – Арк. 1.
  - XIII. ДАІФО. – Ф. 612. – Оп. 1. – Спр. 1. – Арк. 45.
  - XIV. ДАІФО. – Ф. 15. – Оп. 1. – Спр. 1. – Арк. 10.
  - XV. ДАІФО. – Ф. 15. – Оп. 1. – Спр. 97. – Арк. 110.
1. Буковина. Історичний нарис. – Чернівці, 1998. – 465 с.
  2. Дорошенко Д. Мої спомини про недавнє минуле (1914 – 1920) / Д. Дорошенко. – Мюнхен, 1969. – 243 с.
  3. Києвлянин. – 1916. – № 177.
  4. Кугутяк М. Радикальна партія в Східній Галичині / М. Кугутяк // УІЖ. – 1990. – № 10. – С. 55 – 63.
  5. Литвин М. Україна у Першій світовій війні: сучасна російська історіографія проблеми / М. Литвин // Військово-науковий вісник. – 2005. – Вип. 7. – С. 153 – 167.
  6. Любченко В.Б. Обласний комісаріат Галичини і Буковини (1917 – 1918 рр.) / В.Б. Любченко // Проблеми історії України XIX – початку XX ст. – К., 2004. – Вип. 8. – С. 50 – 72.
  7. Любченко В.Б. Генерал-губернаторство областей Австро-Угорщини, зайнятих по праву війни (1916 – 1917 рр.) / В.Б. Любченко // Проблеми історії України XIX – початку XX ст. – Вип. XIX. – К. : Інститут історії України, 2011. – С. 345 – 368.
  8. Мазур О. Наслідки війни для села Східної Галичини / О. Мазур // Перша світова війна і слов'янські народи. Матеріали Міжнародної наукової конференції (14 – 15 травня 1998 р.). – К., 1998. – С. 101 – 108.

9. Патер І.Г. Статус окупованих територій Галичини і Буковини в 1914 – 1917 рр. / І.Г. Патер // Історія державної служби в Україні : у 5 т. – Т. 1. – К., 2009. – С. 379 – 409.

10. Реєнт О. Україна в першій світовій війні: сучасні науково-методичні акценти / О. Реєнт // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки. – К. : Інститут історії України НАН України, 2007. – № 16. – С. 88 – 103.

11. Реєнт О., Янишин Б. Україна в період Першої світової війни: історіографічний аналіз / О. Реєнт, Б. Янишин // УІЖ. – 2004. – № 4. – С. 3 – 31.

12. Речь. – 1916. – № 211.

13. Сідак В.С. Національні спецслужби в період Української революції 1917 – 1921 рр. (невідомі сторінки історії) / В.С. Сідак. – К. : Альтернатива, 1998. – 320 с.

14. Троханяк О.С. Події Першої світової війни 1917 р. в Галичині та братання українців / О.С. Троханяк // Наукові праці. Історія : науково-методичний журнал. – Миколаїв : Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. – № 108. – С. 36 – 39.

References

I. AZPRI. – F. 135. – Op. 474. – Spr. 159. – Ark. 278.

II. AZPRI. – F. 135. – Op. 474. – Spr. 191. – Ark. 47 – 47 zv.

III. RDVIA. – F. – 2005. – Op. 1. – Spr. 14. – Ark. 5.

IV. RDVIA. – F. – 2005. – Op. 1. – Spr. 14. – Ark. 22.

V. AZPRI. – F. 135. – Op. 474. – Spr. 159. – Ark. 47.

VI. AZPRI. – F. 135. – Op. 474. – Spr. 195 – Ark. 48.

VII. AZPRI. – F. 135. – Op. 474. – Spr. 191. – Ark. 48.

VIII. AZPRI. – F. 135. – Op. 474. – Spr. 136. – Ark. 2.

IX. DAIFO. – F. 15. – Op. 1. – Spr. 97. – Ark. 5 zv.

X. DAIFO. – F. 15. – Op. 1. – Spr. 97. – Ark. 3 zv.

XI. DAIFO. – F. 15. – Op. 1. – Spr. 38. – Ark. 5 zv.

XII. DAIFO. – F. 618. – Op. 1. – Spr. 1. – Ark. 1.

XIII. DAIFO. – F. 612. – Op. 1. – Spr. 1. – Ark. 45.

XIV. DAIFO. – F. 15. – Op. 1. – Spr. 1. – Ark. 10.

XV. DAIFO. – F. 15. – Op. 1. – Spr. 97. – Ark. 110.

1. Bukovyna. Istorychnyi narys. – Chernivtsi, 1998. – 465 s.

2. Doroshenko D. Moi spomyny pro nedavnie mynule (1914 – 1920) / D. Doroshenko. – Miunkhen, 1969. – 243 s.

3. Kyevlianin. – 1916. – № 177.

4. Kuhutiak M. Radykalna partiia v Skhidnii Halychyni / M. Kuhu-
tiak // UIZh. – 1990. – № 10. – S. 55 – 63.

5. Lytvyn M. Ukraina u Pershii svitovii viini: suchasna rosiiska isto-
riohrafiia problemy / M. Lytvyn // Viiskovo-naukovy visnyk. – 2005. –
Vyp. 7. – S. 153 – 167.

6. Liubchenko V.B. Oblasnyi komisariat Halychyny i Bukovyny (1917 –
1918 rr.) / V.B. Liubchenko // Problemy istorii Ukrainy XIX – pochatku
XX st. – K., 2004. – Vyp. 8. – S. 50 – 72.

7. Liubchenko V.B. Heneral-hubernatorstvo oblastei Avstro-Uhorshchyny,
zainiatykh po pravu viiny (1916 – 1917 rr.) / V.B. Liubchenko // Problemy
istorii Ukrainy XIX – pochatku XX st. – Vyp. XIX. – K. : Instytut istorii
Ukrainy, 2011. – S. 345 – 368.

8. Mazur O. Naslidky viiny dlia sela Skhidnoi Halychyny / O. Mazur //
Persha svitova viina i slovianski narody. Materialy Mizhnarodnoi naukovoї
konferentsii (14 – 15 travnia 1998 r.). – K., 1998. – S. 101 – 108.

9. Pater I.H. Status okupovanykh terytorii Halychyny i Bukovyny v
1914 – 1917 rr. / I.H. Pater // Istorii derzhavnoi sluzhby v Ukraini : u 5 t. –
T. 1. – K., 2009. – S. 379 – 409.

10. Reient O. Ukraina v pershii svitovii viini: suchasni naukovo-met-
odychni aktsenty / O. Reient // Problemy istorii Ukrainy: fakty, sudzhennia, po-
shuky. – K. : Instytut istorii Ukrainy NAN Ukrainy, 2007. – № 16. – S. 88 – 103.

11. Reient O., Yanyshyn B. Ukraina v period Pershoi svitovoi viiny:
istoriografichniy analiz / O. Reient, B. Yanyshyn // UIZh. – № 4. – 2004. –
S. 3 – 31.

12. Rech. – 1916. – № 211.

13. Sidak V.S. Natsionalni spetssluzhby v period Ukrainskoi revoliutsii
1917 – 1921 rr. (nevidomi storinky istorii) / V.S. Sidak. – K. : Alternatyva,
1998. – 320 s.

14. Trokhaniak O.S. Podii Pershoi svitovoi viiny 1917 r. v Halychyni
ta bratannia ukrainsiv / O.S. Trokhaniak // Naukovi pratsi. Istorii : naukovo-
metodychnyi zhurnal. – Mykolaiv : Vydavnytstvo ChDU im. Petra Mohyly,
2010. – № 108. – S. 36 – 39.

Лозинская Ирина. Деятельность российских оккупационных властей в Галичине в 1916 – 1917 годах. В статье на основе архивных материалов освещается создание и деятельность в Галичине в 1916 – 1917 гг. Генерал-губернаторства областей Австро-Венгрии, занятых по праву войны и Областного комиссариата Галичины и Буковины. Исследованы вопросы организации управления Галичины, охарактеризованы основные направления деятельности российской администрации.

Ключевые слова: Первая мировая война, военное генерал-губернаторство, Галичина, Россия, Австро-Венгрия, оккупация.

Lozynska Iryna. The activities of the Russian occupation authorities in Galicia in 1916 and 1917. The article analyzes the formation and activity of the General Government of Austro-Hungarian regions occupied in 1916 and 1917 under the law of war and the Regional Commissariat of Galicia and Bukovina on the basis of archival materials. The issue of governance in Galicia is examined; the main activities of the Russian administration are characterized.

Key words: The First World War, Military Governor-General, Galicia, Russia, Austro-Hungary, occupation.